

Nr 584

Av herr **Hedlund m.fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 147, angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område m. m.*

Det nya jordbruksavtal, som genom Kungl. Maj:ts proposition nr 147 underställts riksdagen, förutsätter en övergång efter avtalstidens slut den 1 september 1965 från bas- till normjordbruk vid den fortsatta prisavvägningen för jordbruket.

Såväl denna nya målsättning för jordbrukspolitiken efter 1965 som konstruktionen av det från den 1 september i år löpande 6-årsavtalet — enligt vilket inkomstklyftan mellan familj jordbruk och industriarbetare i de två lägsta dyrortsgrupperna till huvudsaklig del förutsättes bli utfylld genom att jordbrukarna får behålla rationaliseringsvinsten — ställer stora och ökade krav på rationaliseringsverksamheten, både vad avser själva produktionen och i fråga om förädling och distribution.

Detta förhållande har stått fullt klart för förhandlingsparterna, både statens jordbruksnämnd och jordbrukets förhandlingsdelegation. Såväl producenternas som konsumenternas företrädare vid överläggningarna har därför varit eniga om att genom jordbruksnämnden föreslå statsmakterna, att de s. k. regleringsföreningarna på jordbrukets område bör erhålla vidgade möjligheter att disponera över regleringsmedel — däribland importavgifter — för viss fortsatt forsknings-, försöks- och upplysningsverksamhet.

Under den snart tillämdalupna 3-årsperioden har till regleringsföreningarna lämnats medel för nämnda ändamål till ett årsbelopp av ca 1 miljon kr. (Svenska mejeriernas riksförening högst 600 000 kr., Svensk kötthandel högst 50 000 kr., Sveriges oljeväxtintressenter högst 250 000 kr., Sveriges stärkelseproducenters förening högst 3 000 kr. samt Sveriges export- och importförening för ägg högst 20 000 kr.)

Med hänsyn till det betydande värdet för regleringsföreningarnas avsättningsbefrämjande verksamhet av en ändamålsenlig försöks- och upplysningsverksamhet på deras resp. områden hemställde jordbruksnämnden i sin framställning, att nämnden även efter 3-årsperiodens utgång skulle äga medge föreningarna att av regleringsmedel lämna bidrag till ifrågavarande verksamhet. Exempel på aktuella uppgifter inom dylik verksamhet anges vara bl. a. upplysningsverksamhet till stöd för avsättning av mejeriprodukter av olika slag samt korsningsförsök och utfodringsförsök med slakt-

djur (fler exempel finns angivna i jordbruksnämndens framställning). Nämnden fann det angeläget att den i fortsättningen skulle ha möjlighet att taga hänsyn till önskemål om bidrag även till sådana nya eller ändrade uppgifter avseende forskningsförsök eller upplysning, som nu hade aktualiserats av den fortsatta utvecklingen på de olika föreningarnas intresseområden. Ett dylikt hänsynstagande krävde uppenbarligen en större frihet jämväl i fråga om det högsta belopp, som skulle gälla för medgivanden av angivet slag. På grund härav och då även de allmänna kostnadsstegringarna syntes tala för en viss utvidgning av hittillsvarande bidragsram borde nämnden under den nya prissättningsperioden äga att inom en sammanlagd ram av högst 2 miljoner kr. per år lämna de olika prisregleringsföreningarna medgivande att av regleringsmedel stödja sådan forsknings-, försöks- och upplysningsverksamhet som nämnden kunde finna vara av betydelse vid fullgörandet av resp. föreningarnas allmänna avsättningsbefrämjande uppgifter. De program för vetenskapliga eller försökstekniska uppgifter, varom beslut kunde komma att meddelas i denna ordning, förutsettes självfallet — liksom hittills hade skett i motsvarande fall — komma att läggas upp och utföras av eller i nära samverkan med de statliga eller andra vetenskapliga institutioner, försöksstationer o. d., som vore verk samma inom vederbörande område.

I ovannämnda proposition har departementschefen tagit ställning till jordbruksnämndens framställning på denna punkt endast såvitt angår regleringsåret 1959/60. För detta år har föreslagits en anslagsram av 1 miljon kr. för angivna ändamål, alltså halva det belopp, som förhandlingsparterna varit ense om att föreslå Kungl. Maj:t.

Med hänsyn till att det mellan jordbruksnämnden och förhandlingsdelegationen träffade avtalet förutsätter en höjning av anslagsramen till 2 miljoner kr. och till det av förut angivna skäl ökade behovet för ändamålet under den nya avtalsperioden, får det anses ytterst angeläget att statsmakterna även på denna punkt följer den träffade överenskommelsen. Vi vill i detta sammanhang erinra om att det här är fråga om jordbrukets egna pengar, som eljest skulle komma att tas i anspråk för allmänna prisreglerande åtgärder. Vi anser emellertid, att de medel det här är fråga om kommer till bättre användning både ur hela samhällets och ur jordbrukets synpunkt, om de får tagas i anspråk för den behandlade forsknings-, försöks- och upplysningsverksamheten.

Under åberopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen med godkännande även i denna punkt av det mellan statens jordbruksnämnd och förhandlingsdelegationen träffade avtalet måtte medge, att regleringsmedel till ett belopp av högst 2 miljoner kr. per år ställs till regleringsföreningarnas disposition för att av dem använ-

das för forsknings-, försöks- och upplysningsverksamhet enligt de riktlinjer, som angetts i jordbruksnämndens framställning.

Stockholm den 5 maj 1959

Gunnar Hedlund

Sigfrid Jonsson
Strömsund

Eric Nilsson
i Svalöv

Hj. Åhman

Henry Brandt

Erik Grebäck

Rolf Eliasson